

Co přináší nová pravidla veřejné podpory v oblasti výzkumu, vývoje a inovací?

Na podzim roku 2022 vydala Evropská komise nové sdělení, Rámec pro státní podporu výzkumu, vývoje a inovací. Zároveň byla schválena významná změna Obecného nařízení o blokových výjimkách, která významně rozšířila možnosti podpory výzkumu a vývoje v podnicích. Hlavním cílem příspěvku je popsat změny obsažené v novém Rámcí a novelizovaném nařízení oproti předcházejícím dokumentům a také případné dopady těchto dokumentů na politiky výzkumu, vývoje a inovací v České republice. Nový Rámec ani novelizované nařízení by neměly znamenat pro českou politiku výzkumu, vývoje a inovací zásadní změny na národní ani na institucionální úrovni.

Klíčová slova: hospodářská soutěž; veřejná podpora; výzkum, vývoj a inovace

Aleš Vlk

Univerzita Karlova, Fakulta tělesné výchovy a sportu, CZ

Matej Kliman

Matej Kliman, CZ

Recenzovaná přehledová stať

Obdrženo redakcí: 2. 5. 2023

Přijato k publikování: 22. 6. 2023

What do the new rules on state aid for research, development and innovation bring?

The European Commission published a new Framework for State aid for research and development and innovation at the fall 2022. At the same time, significant changes were made in the General Block Exemption Regulation (GBER) allowing bigger support for research and development in enterprises. The main purpose of our contribution is to describe main differences between the new Framework and amended GBER and their predecessors as well as to discuss their potential impact on the Czech RDI policy. We conclude that the new state aid regulation should mean no major changes with respect to the Czech RDI policy neither on the national nor on the institutional level.

Keywords: competition; state aid; research, development and innovation

Aleš Vlk

Charles University, Faculty of Physical Education and Sport, CZ

Matej Kliman

Matej Kliman, CZ

Peer-reviewed synoptic paper

Received: 2. 5. 2023

Accepted for publication: 22. 6. 2023

Úvod

Vnímání a přístup k veřejné podpoře v oblasti výzkumu, vývoje a inovací prošly v České republice zajímavým vývojem. České republiky se tato problematika týká plně od roku 2004, kdy se stala plnohodnotným členem Evropské unie (EU). Ve výzkumu a vývoji se veřejná podpora začala intenzivně řešit především v souvislosti s přípravou Operačního programu Výzkum a vývoj pro inovace (OP VaVpI) v rámci programovacího období strukturálních fondů EU (SF EU) v období 2007–13.

V atmosféře tlaku vysokých škol a ostatních výzkumných organizací včetně Akademie věd ČR na vyhlášení výzev, které byly zpožděny především kvůli tehdejší turbulentní politické situaci (výměna politické garnitury po volbách v roce 2006, první vláda Mirka Topolánka bez důvěry atd.), bylo nutné se na straně poskytovatele (MŠMT) kromě budování samotné administrativní kapacity a tvorby příslušné programové dokumentace vyrovnat také s problematikou veřejné podpory.

Po spuštění prvních projektů OP VaVpI stála oblast veřejné podpory určitou dobu mimo pozornost světa výzkumu, vývoje a inovací. Začala se opět diskutovat až v souvislosti s přípravou a aplikací tzv. nového Rámce [1] a Nařízení Evropské komise o blokových výjimkách [2], které byly zveřejněny v červnu 2014. Poskytovatel dotace, respektive

Řídicí orgán OP VaVpI (MŠMT) zahájil v souvislosti s platností nových evropských předpisů tzv. monitorovací návštěvy podpořených center v oblasti veřejné podpory. V průběhu roku 2015 začal do svých nálezů problematiku veřejné podpory uvádět i Auditní orgán, tj. Odbor 52 Ministerstva financí ČR. Konalo se několik konferencí, specializovaných seminářů a workshopů a představitelé výzkumné sféry začali veřejnou podporu řešit také v souvislosti s úpravou vnitřních předpisů.

Problematika veřejné podpory byla v minulosti nahlížena rozdílně a často nesprávně. A to jak ze strany příjemců finančních prostředků, tak ze strany jednotlivých poskytovatelů a státní správy obecně. Závažná témata se často podceňovala, zatímco podružná a nedůležitá záležitosti se zdůrazňovaly a zcela zbytečně a dlouze řešily. Postupně se situace uklidnila a v současné době již veřejná podpora nereprezentuje v politice výzkumu, vývoje a inovací nějaké zásadně kontroverzní či rizikové téma.

V rámci nového programovacího období 2021 až 2027 Evropská komise upravila dva základní dokumenty, které pravidla veřejné podpory v oblasti výzkumu, vývoje a inovací vymezují: aktualizovala Obecné nařízení o blokových výjimkách [2] a vydala Sdělení, tj. Rámec pro státní podpo-

ru výzkumu, vývoje a inovací [3]. Cílem tohoto příspěvku je popsat, jak se nově přijaté a novelizované dokumenty liší od svých předchůdců, a také to, zda nové předpisy mají nějaký zásadní dopad na českou vědní politiku – a to jak na úroveň národní, tak na úroveň jednotlivých institucí. Pro lepší pochopení celé problematiky jsou na začátku příspěvku stručně uvedeny principy hospodářské soutěže, práva veřejné podpory a základy regulace výzkumu, vývoje a inovací na úrovni EU.

Principy hospodářské soutěže

V rámci EU byly základy hospodářské soutěže položeny v roce 1952, kdy byla podepsána Pařížská smlouva o vytvoření Evropského společenství uhlí a oceli. Politika hospodářské soutěže byla v době své konstituce jedním z pilířů společných politik Evropských společenství a představovala významný nástroj Evropské komise ve vztahu k soukromým podnikům a vládám. Specifickým posláním evropské politiky hospodářské soutěže je zajištění fungování soutěže v rámci celé EU.

Pramenem primárního práva EU v oblasti hospodářské soutěže je Smlouva o fungování Evropské unie (SFEU), ve které je politika hospodářské soutěže promítnuta zejména v článcích 2 a 3 a dále pak v článcích 101 až 109 [4]. Pramenem sekundárního práva jsou vedle smluvních aktů (např. mezinárodních smluv, které EU podepsala) zejména jednostranné akty vydané příslušnými orgány EU, které jsou uvedeny v článku 288 SFEU: nařízení, směrnice, rozhodnutí, stanoviska a doporučení. Dále jsou to například sdělení, bílé či zelené knihy apod.

Právo veřejné podpory

Pro samotné právo veřejné podpory EU jsou stěžejní především články 107–109 SFEU. Článek 107 dále stanoví, jaké podpory jsou s vnitřním trhem EU slučitelné. Článek 108 vymezuje pravomoc Evropské komise ve věci zkoumání režimů podpory a jejich zrušení či úpravu. Na základě článku 109 může Evropská rada na návrh Evropské komise a po konzultaci s Evropským parlamentem vydávat veškerá prováděcí nařízení ke článkům 107 a 108, tzn. vymezovat výjimky.

Problematika hospodářské soutěže a potažmo veřejné podpory patří v souladu s článkem 3 SFEU do výlučné kompetence EU, která smí jako jediná vydávat a přijímat závazné akty. členské státy tyto akty pouze provádějí. Pravidla upravující oblast veřejné podpory jsou tedy přímo závazná pro Českou republiku i jednotlivé subjekty, aniž by musela (respektive mohla) být transponována do českého právního řádu.

Veřejná podpora je v současné době již velmi složitým a specifickým právním oborem, a to především v rámci EU. Kromě vydávání základních aktů se příslušné orgány Evropské unie, a to především Evropská komise a Soudní dvůr EU, snaží v rámci legislativní a rozhodovací praxe tuto oblast systematicky vysvětlovat a zároveň shrnovat dosavadní poznatky – obecně či v rámci jednotlivých odvětví. I zde platí, že pro posouzení otázek v oblasti veřejné podpory mají oprávnění poskytovat závazný výklad pouze orgány EU.

Právní úprava veřejné podpory v oblasti výzkumu, vývoje a inovací

Výzkum, vývoj a inovace jsou jednou z oblastí, pro kterou platí určité výjimky z jinak obecně zakázané veřejné podpory. Zásadním a přímo aplikovatelným předpisem je Nařízení Komise (EU) č. 651/2014 ze

dne 17. června, kterým se v souladu s články 107 a 108 Smlouvy prolašují určité kategorie podpory za slučitelné s vnitřním trhem (Nařízení) [2]. Tento dokument vstoupil v platnost 1. 7. 2014. Dokument je znám především pod zkráceným názvem Obecné nařízení o blokových výjimkách – GBER (General Block Exemption Regulation). Následně v červenci 2015 Evropská komise zveřejnila Průvodce Obecným nařízením o blokových výjimkách [5], který vznikl jako reakce na otázky obdržené od členských států při implementaci Nařízení. Materiál poskytuje interpretační vodítka k článkům 1 až 35, ale není pro Evropskou komisi závazný.

Dalším důležitým dokumentem je Sdělení komise Rámec pro státní podporu výzkumu, vývoje a inovací, který se váže vždy na dané programovací období. Platný dokument, jehož význam a dopady budeme diskutovat ve zbytku našeho příspěvku, má referenční číslo 2022/C 7388[3] a nahradil Rámec (2014/C 198/01) [1]. Rámec sice není přímo aplikovatelným předpisem, ale je velmi důležitý, protože prezentuje pohled Evropské komise na problematiku posuzování slučitelnosti veřejné podpory s vnitřním trhem v oblasti výzkumu, vývoje a inovací a obsahuje některé zásadní definiční vymezení.

Dále existují dokumenty, kterými Evropská komise upřesňuje podmínky aplikace pravidel veřejné podpory. Infrastrukturních projektů se týkají takzvané Analytické přehledy financování infrastruktury (Analytical Grids). První formuláře vydala Evropská komise v roce 2012 a další byly vydány 21. 9. 2015, přičemž tyto analytické přehledy jsou postupně upravovány a aktualizovány [6]. Evropská komise připravila také výkladový dokument zásadní povahy, kterým shrnuje problematiku veřejné podpory jako takové (včetně problematiky financování infrastruktur) s názvem Sdělení Komise o pojmu státní podpora podle článku 107 odst. 1 Smlouvy o fungování Evropské unie [7].

Nový Rámec pro státní podporu výzkumu, vývoje a inovací

V rámci nového programovacího období (tj. pro období 2021 až 2027) Evropská komise aktualizovala Obecné nařízení o blokových výjimkách [2] a vydala dne 19. 10. 2022 nové Sdělení, tj. Rámec pro státní podporu výzkumu, vývoje a inovací C(2022) 7388 [3]. Rámec má obdobnou základní strukturu, tedy rozdělení na části definice, metodický výklad k formám podpory výzkumu a vývoje, které nezakládají veřejnou podporu, a navazující metodický výklad pro případ oznámení (notifikace) podpory v oblasti výzkumu a vývoje. Nový Rámec je dostupný na serveru EURLEX v jazycích států Evropské unie. Formálně se od dosavadního Rámce liší tím, že je rozdělen do dvou souborů. V jednom je text Rámce rozdělený na kapitoly 1 až 6 a v druhém jsou obsaženy přílohy upravující způsobilost nákladů a intenzitu podpory pro notifikované projekty. Aktuálně je nový Rámec podstatně rozsáhlejší než dosavadní, oproti původním 29 stranám má nový Rámec včetně příloh celkem 48 stran. Textové rozšíření úpravy se však týká zejména té části nového Rámce, která se zabývá přístupem Evropské komise k notifikovaným podporám, což je institut, který se v České republice nevyužívá.

Co se týká režimů financování výzkumu a vývoje výzkumných organizací na rozdíl od dvou předchozích rámců nový dokument nepřináší žádné zásadní změny. Jde spíše o lépe (srozumitelněji) formulované potvrzení dosavadního výkladu. Potvrzuje se i to, že Rámec rozlišuje režimy financování směřující výhradně do neindustriálních činností a režimy financování výzkumných organizací a infrastruktur „jako cel-

ků“, kde je relevantní podíl výkonu hospodářských aktivit se stejným limitem, tedy 20 %. Potvrzuje se také, že součástí nezávislého výzkumu je výzkum ve spolupráci.

Změny v definicích pojmů a vztah ke Sdělení o pojmu veřejné podpory

Určité formulační změny lze identifikovat jako vždy v části 1.3. označené jako definice. Tyto změny by však neměly mít zásadní dopad na výklad Rámce. Jednou ze změn, které stojí za zmínku, je rozšíření definic pojmů „průmyslového výzkumu“ a „experimentálního vývoje“ o výslovnou zmínku vývoje digitálních produktů, jakými jsou například superpočítače, kvantové technologie, technologie blokových řetězců, umělá inteligence, kybernetická bezpečnost, velká data a cloudové nebo edge technologie. Rámec tím nepochybně reaguje na rozvoj těchto oblastí v Evropské unii [8]. Stěžejní pojmy jako „výzkumná organizace“ nebo „transfer znalostí“ zůstávají bez významnějších změn.

Z hlediska systematizace dokumentů měkkého práva vykládajících pravidla veřejné podpory je zajímavé, že nový Rámec v úvodu kapitoly 2, v odstavci 17 výslovně odkazuje na Sdělení Komise o pojmu státní podpora [7] uvedeném v čl. 107 odst. 1 Smlouvy o fungování Evropské unie (2016/C 262/01) jak na obecný výkladový dokument s tím, že Kapitola 2 Rámce představuje specifický pohled na situace, které vznikají v oblasti výzkumu, vývoje a inovací. Komise ale upozorňuje na to, že nelze předjímat možný vývoj těchto otázek v rozhodovací praxi Evropského soudního dvora.

Financování nehmotných aktivit a účinnost Rámce

Rámec v novém a jen velmi málo formulačně upraveném znění podkapitoly 2.1.1. potvrzuje dosavadní výklad pravidel veřejné podpory. Za primární činnosti výzkumných organizací lze i nadále považovat za první vzdělávání organizované státem a převážně financované z veřejných zdrojů, za druhé nezávislý výzkum a vývoj včetně tzv. účinné spolupráce a za třetí šíření výsledků na neexkluzivním a nediskriminačním základě.

Sekundární aktivitou výzkumných organizací, které Evropská komise v Rámci i nadále přiznává status nehmotných činností, je transfer znalostí, pokud je prováděn přímo výzkumnou organizací, ve spolupráci výzkumných organizací či prostřednictvím jejich dceřiných subjektů za podmínky reinvestice zisku do primárních činností výzkumné organizace či výzkumné infrastruktury.

Rámec i nadále zmiňuje dva možné režimy financování výzkumné organizace či výzkumné infrastruktury. Za první v odstavci 19 připouští financování výhradně nehmotných aktivit za podmínky, že výzkumná organizace je schopna efektivně oddělit své hospodářské a nehmotné činnosti na úrovni každého nákladu, výnosu a zdroje financování, tak aby bylo zabráněno křížovému financování hospodářských aktivit. Jako doklad pro oddělené sledování dle Rámce může posloužit roční finanční výkaz relevantní entity. Toto v české praxi činí a i do budoucna může činit jisté obtíže, protože obsah finančních výkazů upravuje v ČR zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, v platném a účinném znění a jeho prováděcí vyhlášky pro jednotlivé typy účetních jednotek. Účetní legislativa v ČR je převážně kogentního charakteru. To znamená, že od jejich ustanovení se nedá odchýlit. Přitom platí, že daňově účetní legislativa obsahuje vlastní úpravu kategorizace

hospodářských činností a účetních jednotek a nákladových středisek, které se liší od kategorií hospodářské a nehmotné činnosti a relevantní entity, jak jsou popsány v Rámci.

Druhým režimem, odlišným od režimu dle odstavce 19, je režim dle odstavce 21. Dle tohoto ustanovení platí, že pokud je výkon hospodářských činností ve výzkumné organizaci nebo při výzkumné infrastruktuře tzv. čistě vedlejšího charakteru, nevztahují se na jejich financování „jako celků“ pravidla veřejné podpory dle čl. 107 Smlouvy o fungování Evropské unie. Za čistě vedlejší výkon hospodářských činností Evropská komise v Rámci považuje situaci, kdy (i) na hospodářské aktivitu není alokováno více než 20 % celkových ročních kapacit relevantní entity (myšleno zejména materiál, infrastruktura a práce) a na tyto aktivity jsou spotřebovány tytéž zdroje jako na aktivity nehmotné.

Volba těchto režimů je dána nepochybně poskytovateli veřejných prostředků na podporu výzkumu, vývoje a inovací. Ten může vyhradit použití prostředků dle odstavce 19 výhradně na nehmotné aktivity. Pak poskytovatel kontroluje, zda výzkumná organizace odděleně sleduje své hospodářské a nehmotné aktivity a zda zároveň poskytnuté prostředky použila výhradně na podporu svých nehmotných aktivit. Druhou variantou pro poskytovatele je poskytnout prostředky dle odstavce 21 Rámce na výzkumnou organizaci nebo infrastrukturu jako „na celek“. V takovém režimu poskytovatel dle tohoto odstavce již nekontroluje použití prostředků na nehmotné aktivity ani oddělené sledování na úrovni každého nákladu, výnosu a zdroje financování, ale pouze to, zda pro hospodářské činnosti jsou spotřebovány stejné zdroje jako na činnosti hospodářské a zároveň zda celkový objem kapacit alokovaných na hospodářské činnosti v daném roce nepřesáhl 20 %.

Pokud poskytovatel aplikuje obě dvě výše uvedená ustanovení na jednu, jedná se dle našeho názoru o závažné neporozumění úpravě pravidel veřejné podpory. Nové znění Rámce principem dvou různých variant uplatnění aplikace pravidel financování potvrzuje.

Úprava pravidel smluvního výzkumu dle podkapitoly 2.2.1., účinné spolupráce dle podkapitoly 2.2.2. a veřejného zadávání zakázek na služby ve výzkumu a vývoji (exkluzivní vývoj a zadávání zakázek v předobchodní fázi) dle podkapitoly 2.3. zůstávají také bez významnějších změn.

Zajímavé je také to, co se do nového Rámce nakonec nedostalo. Jedná se zejména o odpověď na otázku, jak dlouho poté, co výzkumná organizace nebo výzkumná infrastruktura přijme prostředky na své primární nehmotné činnosti, je výzkumná organizace nebo výzkumná infrastruktura povinna vykazovat čistě doplňkový charakter nehmotných činností. V květnu roku 2021 byl zveřejněn první pracovní návrh Rámce, který se pokusil v čl. 2.1.1. odst. 22 tuto otázku řešit tím, že stanovil minimální lhůtu deseti let. Tato zajímavá úprava se nakonec do znění tohoto ustanovení v novém Rámci nedostala. A tak tato otázka zůstává i nadále nejasná.

Nový Rámec nabyl účinnosti 19. října 2022. Jde o výkladový dokument, a proto neplatí zákaz retroaktivity. Definice a úprava čl. 2 Rámce se tak aplikují jak na stávající, tak na minulá a všechny budoucí projekty.

Nová ustanovení Obecného nařízení o blokových výjimkách

V době sepsání tohoto článku (květen 2023) je již známé, byť dosud není účinné nové znění výše zmíněného Obecného nařízení o blokových výjimkách. Obecné nařízení o blokových výjimkách upravuje tzv. výjimky ze zá-

kazu veřejné podpory, tedy definuje situace, kdy se má za to, že veřejná podpora je slučitelná s vnitřním trhem, aniž by bylo nutné takovou podporu oznamovat Evropské komisi a čekat na její vyjádření.

V minulých programovacích obdobích byl vždy Rámec vydán v návaznosti na nové nařízení o blokových výjimkách. V tomto případě Evropská komise přikročila zatím pouze k sérii významnějších novelizací nařízení. Poslední z nich zasáhla významně i do oddílu 4 nařízení, který se týká podpory výzkumu a vývoje.

Lze říci, že úprava Rámce funguje jako doplněk úpravy oddílu 4 nařízení v tom smyslu, že Rámec se soustředí na podporu výzkumných organizací v režimu, který vůbec nenaplnuje znaky veřejné podpory (a umožňuje až 100% financování výzkumných organizací a výzkumných infrastruktur), zatímco oddíl 4 Obecného nařízení upravuje financování výzkumu a vývoje v podnicích, kde je tzv. maximální intenzita podpory (podíl úhrady způsobilých výdajů) omezena dle kategorií výzkumu s určitým zvýhodněním pro malé a střední podniky a pro účinnou výzkumnou spolupráci.

V České republice v minulosti docházelo k používání obecného nařízení i na výzkumné organizace. To je sice možné, protože volbu režimu veřejné podpory určuje její poskytovatel. Dle našeho názoru však jde o neefektivní použití pravidel veřejné podpory s ohledem na administrativní zátěž vykazování kategorií výzkumu, a to zejména z důvodu nutnosti tzv. kofinancování s ohledem na maxima intenzity podpory, které obecné nařízení stanovuje pro podniky.

Od nabytí účinnosti nového znění GBER mají poskytovatelé podpory na výzkum a vývoj širší paletu nástrojů podpory podniků. Přibyla nová specifická úprava článků 25a až 25d. Tato nová úprava doplnila již tradiční obecné kategorie podpory projektů výzkumu, vývoje a inovací a studií proveditelnosti v čl. 25 a podpory výzkumných infrastruktur v článku 26, jakož i v roce 2014 zavedené kategorie podpory určené inovačním klastrům (čl. 27), podpory na inovace určené malým a středním podnikům (čl. 28), podpory na inovace postupů a organizační inovace a podpory výzkumu a vývoje v oblasti rybolovu a akvakultury (čl. 30). Všechna čtyři nová ustanovení jsou velmi specifická tím, že se týkají specifických režimů na podporu výzkumu a vývoje v kompetenci DG Research, tedy Horizon 2020 a Horizon Europe.

Prvním nově definovaným nástrojem je podpora na projekty, kterým byla udělena značka kvality – pečeť excelence, dle čl. 25a s maximálním omezením financování 2,5 milionu eur na jeden malý nebo střední podnik a výzkumný a vývojový projekt nebo studii proveditelnosti. Druhým zcela novým ustanovením je čl. 25b, který upravuje podporu na akce „Marie Skłodowska-Curie“, a na podporu v rámci grantů ERC na tzv. ověření koncepce (Proof of Concept).

Třetím novým ustanovením je čl. 25c, který upravuje podporu obsaženou ve spolufinancovaných výzkumných a vývojových projektech. Jedná se o akce zahrnující zejména výzkumné a vývojové projekty prováděné v rámci evropských institucionalizovaných partnerství podle článku 185 nebo článku 187 Smlouvy nebo akce na spolufinancování programů definované v pravidlech programu Horizon Europe, které provádějí nejméně tři členské státy, případně dva členské státy a nejméně jedna přidružená země a které jsou vybrány na základě vyhodnocení a seřazení provedeného nezávislými odborníky na základě nadnárodních výzev v rámci programů Horizon 2020 nebo Horizon Europe. Příspěvek z programu Horizon 2020 nebo Horizon Europe je nejméně 30 % způsobilých výdajů na výzkumnou a inovační akci nebo na inovační akci.

Posledním novým ustanovením je čl. 29d, který upravuje podporu na akce označované jako Teaming. Tedy akce, kterých se účastní nejméně dva členské státy a které byly vybrány na základě vyhodnocení

a seřazení provedeného nezávislými odborníky na základě nadnárodních výzev v rámci programů Horizon 2020 nebo Horizon Europe. Článek umožňuje podporu podniků s intenzitou až 70 % a umožňuje i podporu tzv. „tvrdých“ projektů, tedy projektů zahrnujících podporu pořízování dlouhodobého investičního majetku.

Na těchto nových ustanoveních je zajímavé to, že výslovně odkazují na evropské programy podpory výzkumu a vývoje. U těchto programů se dosud mělo za to, že se na ně pravidla veřejné podpory nevztahují vzhledem k tomu, že není naplněn znak přítomnosti prostředků členských států (šlo tradičně o prostředky z rozpočtu EU). Zdá se, že čím více jsou do implementace programů Horizon 2020 a Horizon Europe zapojovány i členské státy, vyvstává potřeba umožnit financování podniků v těchto programech.

Zajímavý a netradiční je také legislativní mechanismus těchto ustanovení. Více méně u všech tradičně upravovaných parametrů (maximální výše podpory, kategorie způsobilých výdajů, intenzita podpory apod.) vesměs odkazuje na úpravu těchto programů a pouze v několika případech obsahuje specifickou úpravu.

Dopad nového Rámce a novelizace Obecného nařízení o blokových výjimkách na politiku výzkumu, vývoje a inovací v České republice

Poprvé od vstupu České republiky do EU nepřinese vydání Rámce zásadní změny pro politiku výzkumu, vývoje a inovací. Lze očekávat, že bude narůstat podpora výzkumných projektů v oblasti informačních technologií a nový Rámec tento trend zdůrazňuje rozšířením definice „průmyslového výzkumu“ a „experimentálního vývoje“. Z našeho pohledu by tato změna jako jediná měla být promítnuta do úpravy zákona č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu a vývoje z veřejných prostředků, v platném a účinném znění. Nový Rámec by tím, že nepřináší žádné závažné změny ani nezavádí novou terminologii, mohl spíše přispět ke stabilizaci vědní politiky a prostředí výzkumu, vývoje a inovací v České republice.

Stabilizace úpravy Rámce by měla přispět také ke korekci některých výkladových tendencí, které se občas objevují v praxi českých poskytovatelů dotací a správních orgánů. Jako příklad lze uvést výklad prosazovaný Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT), a to zejména při posuzování zápisu na seznam výzkumných organizací, dle kterého není výzkum v účinné spolupráci považován, přes výslovné znění odst. 20 Rámce, za součást aktivit nezávislého výzkumu výzkumné organizace. Jako další příklad lze uvést nesprávný postup některých poskytovatelů institucionální podpory, u nichž dochází k nevhodnému směšování dvou režimů upravených Rámcem v odstavcích 19 a 21.

Na úrovni jednotlivých výzkumných organizací lze konstatovat, že vydání nového Rámce nevyžaduje na rozdíl od minulosti žádné změny ve vnitřních předpisech či interních procesech.

Pokud jde o změny v Obecném nařízení o blokových výjimkách, ty podpoří větší participaci České republiky v rámcových programech EU pro výzkum a inovace a umožní také financování podniků v jednotlivých projektech. Lze jen doufat, že tato nová úprava obecného nařízení nebude v ČR poskytovateli dotací využívána na podporu nehopodářských činností výzkumných organizací a výzkumných infrastruktur, kde i nadále plně postačí mnohem efektivnější využití Rámce.

Odkazy

- [1] Sdělení Komise – Rámec pro státní podporu výzkumu, vývoje a inovací 2014/C 198/1.
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=OJ:C:2014:198:TOC>
- [2] NAŘÍZENÍ KOMISE (EU) č. 651/2014.
<https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2014/651/oj>
- [3] Sdělení Komise – Rámec pro státní podporu výzkumu, vývoje a inovací 2022/C 414/01.
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=OJ:C:2022:414:TOC>
- [4] Smlouva o fungování Evropské unie. Konsolidované znění.
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/HTML/?uri=CELEX:12012E/TXT>
- [5] Guidance on the notion of State aid. https://competition-policy.ec.europa.eu/state-aid/legislation/notion-aid_en
- [6] INFRASTRUCTURE ANALYTICAL GRID FOR RESEARCH INFRASTRUCTURE.
https://ec.europa.eu/competition/state_aid/modernisation/grid_research_en.pdf
- [7] Sdělení Komise o pojmu státní podpora uvedeném v čl. 107 odst. 1 Smlouvy o fungování Evropské unie.
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=OJ:C:2016:262:TOC>
- [8] EU Science Hub. ICT industry and ICT R&D in Europe.
https://joint-research-centre.ec.europa.eu/scientific-activities-z/ict-industry-and-ict-rd-europe_en
-